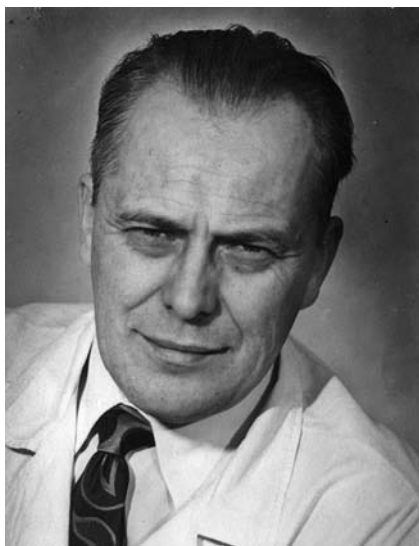

Михайлу Івановичу Шамаєву — 85

29 березня 2011 року виповнилося 85 років з дня народження та 62 роки лікарської і науково-педагогічної (50 з яких — в Інституті нейрохірургії) діяльності керівникові відділу нейропатоморфології Інституту нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України доктору медичних наук професору заслуженому діячеві науки і техніки України, учаснику Великої Вітчизняної війни Михайлу Івановичу Шамаєву.

Народився Михайло Іванович Шамаєв 29 березня 1926 року у м.Марганець Дніпропетровської області. Його батьки були лікарями і він став продовжувачем їх спадівань. Після закінчення (1949 р.) Київського медичного інституту ім.О.О.Богомольця М.І.Шамаєв стає аспірантом кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії, а згодом — асистентом кафедри нормальної анатомії. Саме відтоді починається становлення викладача й науковця. У 1958 році М.І.Шамаєв захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Розвиток нейрохірургії та реалізація наукових планів О.І. Арутюнова щодо фундаментальних досліджень і кола проблем цієї молоді галузі медицини зумовили необхідність створення підрозділу з вивчення нормальної та патологічної анатомії кровоносної системи головного мозку і мікрохірургічної анатомії. Саме О.І.Арутюнов запропонував М.І.Шамаєву створити й очолити у 1961 році лабораторію мікрохірургічної і топографічної анатомії нервової системи, що стала базою наукових досліджень та сприяла вдосконаленню практичних навичок нейрохірургів, аспірантів, клінічних ординаторів. З 1986 року М.І.Шамаєв — керівник відділу нейропатоморфології.

Багаторічні дослідження особливостей кровопостачання гліальних пухлин головного мозку, які здійснені у 60–70 рр. М.І.Шамаєвим, з використанням ін'єкційних і спеціальних гістологічних методик і методу макро-мікроскопії узагальнені у численних наукових публікаціях та докторській дисертації «Изменение мозговых сосудов при глиомах полушарий головного мозга

(макро-микроскопическое исследование)» (1983). У 1992 році М.І.Шамаєву присвоєне звання професора за спеціальністю «Патологічна анатомія». Роботи М.І.Шамаєва, присвячені вивченню особливостей і патології гемоциркуляції головного та спинного мозку широко відомі серед наукової громадськості.

Основні напрямки наукової діяльності М.І.Шамаєва: топографічна і мікрохірургічна анатомія нервової системи, її судинні, пухлинні та травматичні ураження, кровопостачання пухлин головного мозку, топографія позамозкових пухлин, ураження життєво-важливих функцій у нейрохірургічних хворих, радіаційна патологія ЦНС, вроджені та набуті судинні ураження ЦНС; вади розвитку ЦНС. М.І.Шамаєв бере активну участь в роботі з адаптації класифікацій пухлин нервової системи відповідно до сучасних вимог нейрохірургічної клініки до міжнародної онкологічної класифікації. Роботи за науково-дослідними темами різних років «Розробка мікронейрохірургічної ендоскопічної анатомії шлуночкової системи головного мозку з метою мінімізації нейрохірургічних доступів», «Дослідити особливості генетичних порушень в нейроенкодермальних і сполучнотканинних пухлинах головного мозку та провести клініко-морфологічні кореляції», «Розробити методи прогнозування і профілактики поліорганної недостатності при черепно-мозковій травмі», керівником яких був М.І.Шамаєв, відзначені Президією НАМН України, як кращі, завершені у 1998, 2009 роках.

Понад півсторіччя Михайло Іванович Шамаєв поєднує наукову роботу з плідним викладанням фундаментального розділу анатомії — будови нервової системи. Його педагогічна і наукова діяльність пов'язана з кафедрами анатомії та топографічної анатомії Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, нейрохірургії НМАПО ім.П.Л.Шупика. Він читає лекції, що збирають велику аудиторію, з анатомії нервової системи людини з унікальним прикладним (клінічним) спрямуванням слухачам кафедр, аспірантам, клінічним ординаторам і молодим лікарям Інституту. Проводить навчально-методичну роботу (нагороджений Подякою Міністерства охорони здоров'я за «Вагомі досягнення у професійній діяльності та багаторічну сумлінну працю», 2005. М.І. Шамаєв гідно представляв Українську школу нейропатоморфології на запрошення університетів міст Ізмір та Манісса (Туреччина), де читав лекції з мікронейрохірургічної анатомії нервової системи (1997 р.).

Михайло Іванович є керівником й консультантом практично кожної дисертації (що містить морфологічні розділи), присвяченої різним видам патології нервової системи, його вважають патріархом української школи нейропатоморфології. Секрет плідного наукового доволювання М.І.Шамаєва — відданість роботі, прагнення істини, інтелігентність. Принциповість та колегіальність, ерудованість та життєствердживальне почуття гумору Михайла Івановича у поєднанні з готовністю прийти на

допомогу високо підносять його авторитет як педагога і вченого серед лікарів різних спеціальностей, вчених та студентства.

Автор 195 наукових праць, співавтор 6 монографій, трьох винаходів. Під керівництвом М.І.Шамаєва виконано 8 докторських і 19 кандидатських дисертацій. Він є членом вченої ради Інституту нейрохірургії, спеціалізованої вченої ради за фахом «нейрохірургія», Української та Європейської асоціації нейрохірургів, член редколегії «Українського нейрохірургічного журналу».

М.І. Шамаєв неодноразово відзначений грамотами та подяками МОЗ України і дирекції Інституту. Нагороджений почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України» (2001), грамотою Верховної Ради України (2005), Подякою МОЗ України (2005).

Михайло Іванович має чудову родину, виховав двох синів, один з них — лікар-нейрохірург.

Витримка, вміння та бажання вислухати і зрозуміти

підтверджують відданість обраній справі й високий професіоналізм. Зірки стверджують: «люди, які народилися в кінці березня — «піонери» в обраному напрямку науки. В них є оригінальність, що забезпечує успіх, вони щирі й лояльні».

Вельмишановний Михайле Івановичу! Рокам не підвласна Ваша працездатність, бадьорість, політ творчих планів та задумів, це приклад для молодих науковців й лікарів.

Всіх благ Вам і земних гараздів,
Здоров'я, щедрих многих благих літ,
Щоб день добро приносив в миті кожній
На лебединім і завітчанім крилі.

Усі співробітники Інституту нейрохірургії учні, колеги та друзі щиро вітають Вас, Михайле Івановичу, з славним Ювілеєм, бажають міцного здоров'я, родинного тепла, плідного творчого довголіття!